

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для викладачів
стоматологічного факультету до практичних занять по 4 курсу «Повне знімне протезування»

ДВНЗ УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для викладачів
стоматологічного факультету до практичних занять для 4 курсу «Повне знімне
протезування»

Ужгород 2022

УДК:616.314-77(072)

ББК:Р668я73

М 54

Методична рекомендація для викладачів стоматологічного факультету до практичних занять для 4 курсу «Повне знімне протезування». - Ужгород : ФОП Ребрик А. І., 2022 -48с.

Автори методичних рекомендацій:

Локота Є. Ю., Костенко С.Б., Локота Ю.Є., Костенко О. Є.

Рецензенти: д. мед. н., професор кафедри фундаментальних медичних дисциплін та ортопедичної стоматології Костенко Є.Я.
к. мед н., доцент кафедри дитячої стоматології Мельник В. С.

Затверджено вченою Радою стоматологічного факультету протокол №1 від 29. 08. 2022 р.

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для викладачів до практичного заняття № 1.

Тема: Контроль початкового рівня знань. Обстеження порожнини рота пацієнта з повною відсутністю зубів .

Мета: Ознайомити студентів з клінічною картиною при повній втраті зубів, розглянути морфологічні та функціональні зміни в щелепно-лицевій ділянці як цілісній системі при повній відсутності зубів. Вияснити етіологію повної втрати зубів, патогенез змін.

Учбові цілі заняття:

знати:

- етіологію і патогенез повної втрати зубів;
- клінічну картину беззубої ротової порожнини;
- морфологічні та функціональні зміни в щелепно-лицевій ділянці при повній відсутності зубів.

вміти:

- пояснити етіологію і патогенез змін в зубощелеповій системі при повній втраті зубів.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Дисципліни	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни: анатомія щелепно-лицевої системи	Анатомію органів щелепно-лицевої системи: нижня та верхня щелепа, язик, слизова оболонка, жувальні м'язи, скронево-нижньощелеповий суглоб.	Провести обстеження ротової порожнини. Верхньої та нижньої беззубої щелеп.
Внутріпредметна інтеграція Пропедевтика ортопедичної стоматології	Клінічні та додаткові методи обстеження в ортопедичній стоматології, види діагнозів.	Провести клінічне обстеження хворого, призначити та оцінити додаткові методи обстеження, провести постановку діагнозу.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання	5 хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	20 хв.
3.	Студенти під керівництвом викладача проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички	40 хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття	15 хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, моделі.

Програмні вимоги:

1. Клініка, етіологія і патогенез повної втрати зубів.
2. Морфологічні зміни в щелепно-лицевій ділянці при повній відсутності зубів.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44
7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.
8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.
2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для викладачів до практичного заняття № 2

Тема: Отримання анатомічних відбитків з беззубої верхньої і нижньої щелеп для виготовлення індивідуальних ложок.

Мета: Ознайомити студентів з особливостями зняття анатомічних відбитків з беззубих щелеп при різних клінічних ситуаціях, обґрунтувати при цьому вибір матеріалу.

Учбові цілі заняття:

знати:

- визначення, що таке „відбиток”;
- класифікацію відбитків;
- відбиткові ложки (класифікація);
- відбиткові матеріали (класифікація).

вміти:

- підібрати ложку для зняття анатомічного відбитка;
- вибрати матеріал та зняти анатомічний відбиток.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Дисципліни	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни анатомія зубощелепової системи	Класифікацію беззубих щелеп, анатомічні утвори, за допомогою яких відбувається фіксація протеза; Характеристику слизової оболонки (податливість, рухомість).	Провести обстеження пацієнта при повній втраті зубів, підібрати правильно при цьому ложку для зняття анатомічного відбитка.
Внутріпредметна інтеграція Пропедевтика ортопедичної стоматології Зуботехнічне матеріалознавство	Класифікацію анатомічних відбитків (розвантажуючі, компресійні, диференційовані), відбиткові матеріали твердокристалічні, еластичні, альгінатні.	Вибрати матеріал для зняття відбитку, приготувати та зняти анатомічний відбиток.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання	5 хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	20 хв.
3.	Студенти під керівництвом викладача проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички	40 хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття	15 хв.

Матеріальне забезпечення: навчальний журнал, план заняття, ситуаційні задачі, слайди, таблиці, муляжі, фантоми, стандартні ложки, відбиткова маса.

Програмні вимоги:

1. Визначення анатомічного відбитку (класифікація).
2. Обґрунтування вибору відбиткових матеріалів. Їх характеристики.
3. Методики отримання розвантажуючого, компресійного, диференційного відбитків.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44
7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.
8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепі і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.
2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для викладачів до практичного заняття № 3.**

Тема: Виготовлення індивідуальних ложок на верхню та нижню щелепи .

Мета: Ознайомити студентів з поняттям індивідуальної ложки, її призначенням.

Учбові цілі заняття:

знати:

- призначення індивідуальної ложки;
- границі індивідуальних ложок на в/щ та н/щ;
- методики виготовлення індивідуальних ложок та матеріали для їх виготовлення.

вміти:

- визначити межі індивідуальних ложок на в/щ та н/щ.
- виготовити індивідуальну ложку за відомою методикою.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Дисципліни	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни Анатомія щелепно-лицевої ділянки	Межі базисів протезів на верхню та нижню щелепах.	На моделі чітко розкреслити межі для виготовлення індивідуальної ложки.
Внутріпредметна інтеграція Пропедевтика ортопедичної стоматології Зуботехнічне матеріалознавство Зубопротезна техніка	Які відбитки знімаються на беззубих щелепах. Матеріали необхідні для зняття відбитків, відлиту моделей та виготовлення індивідуальної ложки полімеризуючі. Методи виготовлення індивідуальних ложок.	Вміти зняти диференційований, компресійний та декомпресійний відбиток, відлити модель. Виготовити індивідуальну ложку за одним з методів.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання	5 хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	20 хв.
3.	Студенти під керівництвом викладача проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички	40 хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття	15 хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, беззубі моделі, самотвердіюча пластмаса. Зуботехнічні інструменти, стандартні відбиткові ложки.

Програмні вимоги:

1. Індивідуальні ложки, призначення.
2. Методики виготовлення індивідуальних ложок та матеріали, необхідні для їх виготовлення.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44
7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.
8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.
2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для викладачів до практичного заняття № 4.**

Тема: Отримання анатомічних відбитків з беззубої верхньої і нижньої щелеп для виготовлення індивідуальних ложок. Анатомічне обґрунтування побудови меж повних знімних протезів.

Мета: Ознайомити студентів з особливостями зняття анатомічних відбитків з беззубих щелеп при різних клінічних ситуаціях, обґрунтувати при цьому вибір матеріалу.

Учбові цілі заняття:

знати:

- визначення, що таке „відбиток”;
- класифікацію відбитків;
- відбиткові ложки (класифікація);
- відбиткові матеріали (класифікація).

вміти:

- підібрати ложку для зняття анатомічного відбитка;
- вибрати матеріал та зняти анатомічний відбиток.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Дисципліни	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни анатомія зубощелепової системи	Класифікацію беззубих щелеп, анатомічні утвори, за допомогою яких відбувається фіксація протеза; Характеристику слизової оболонки (податливість, рухомість).	Провести обстеження пацієнта при повній втраті зубів, підібрати правильно при цьому ложку для зняття анатомічного відбитка.
Внутріпредметна інтеграція Пропедевтика ортопедичної стоматології Зуботехнічне матеріалознавство	Класифікацію анатомічних відбитків (розвантажуючі, компресійні, диференційовані), відбиткові матеріали твердокристалічні, еластичні, альгінатні.	Вибрати матеріал для зняття відбитку, приготувати та зняти анатомічний відбиток.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання	5 хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	20 хв.
3.	Студенти під керівництвом викладача проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички	40 хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття	15 хв.

Матеріальне забезпечення: навчальний журнал, план заняття, ситуаційні задачі, слайди, таблиці, муляжі, фантоми, стандартні ложки, відбиткова маса.

Програмні вимоги:

1. Визначення анатомічного відбитку (класифікація).
2. Обґрунтування вибору відбиткових матеріалів. Їх характеристики.
3. Методики отримання розвантажуючого, компресійного, диференційного відбитків.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44
7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.
8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.
2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для викладачів до практичного заняття № 5.**

Тема: Індивідуальні ложки. Методи їх виготовлення. Припасування жорстких індивідуальних ложок.

Мета: Ознайомити студентів з поняттям індивідуальної ложки, її призначенням. Розглянути методики виготовлення індивідуальних ложок.

Учбові цілі заняття:

знати:

- призначення індивідуальної ложки;
- границі індивідуальних ложок на в/щ та н/щ;
- методики виготовлення індивідуальних ложок та матеріали для їх виготовлення.

вміти:

- визначити границі індивідуальних ложок на в/щ та н/щ.
- виготовити індивідуальну ложку за відомою методикою.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Дисципліни	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни Анатомія щелепно-лицевої ділянки	Границі базисів протезів на верхню та нижню щелепах.	На моделі чітко розкреслити границі для виготовлення індивідуальної ложки.
Внутріпредметна інтеграція: Пропедевтика ортопедичної стоматології Зуботехнічне матеріалознавство Зубопротезна техніка	Які відбитки знімаються на беззубих щелепах. Матеріали необхідні для зняття відбитків, відлиття моделей та виготовлення індивідуальної ложки полімеризуючі. Методи виготовлення індивідуальних ложок.	Вміти зняти диференційований, компресійний та декомпресійний відбиток, відлити модель. Виготовити індивідуальну ложку за одним з методів.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання	5 хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	20 хв.
3.	Студенти під керівництвом викладача проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички	40 хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття	15 хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, беззубі моделі, самотвердіюча пластмаса. Зуботехнічні інструменти, стандартні відбиткові ложки.

Програмні вимоги:

1. Індивідуальні ложки, призначення.
2. Методики виготовлення індивідуальних ложок та матеріали, необхідні для їх виготовлення.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44
7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.
8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.
2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для викладачів до практичного заняття № 6.

Тема: Отримання функціональних відбитків верхньої та нижньої беззубих щелеп. Правила припасовки індивідуальної ложки в порожнині рота. Функціональні проби Гербста, які застосовуються під час припасовки індивідуальної ложки.

Мета: Ознайомити студентів з правилами припасовки індивідуальної ложки в порожнині рота. Вивчити функціональні проби Гербста для в/щ та н/щ, що застосовуються під час припасовки індивідуальної ложки.

Учбові цілі заняття:

знати:

- правила припасовки індивідуальної ложки в порожнині рота.
- функціональні проби Гербста для в/щ;
- функціональні проби Гербста для н/щ;
- зони корекції відбиткової ложки за допомогою функціональних проб.

вміти:

- припасувати індивідуальну ложку в порожнині рота;
- провести функціональні проби Гербста для в/щ та н/щ.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Дисципліни	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни Анатомія щелепно-лищевої ділянки	Границі базисів протезів на верхню та нижню щелепи, границі клапанної зони, уздечки, та стан слизової оболонки.	Припасувати за допомогою проб Гербста індивідуальну ложку.
Внутріпредметна інтеграція Зуботехнічне матеріалознавство	Класифікацію відбиткових матеріалів (термопластичні матеріали).	Провести оформлення країв індивідуальної ложки ортокором (воском) для припасування її в ротовій порожнині.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання	5 хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	20 хв.
3.	Студенти під керівництвом викладача проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички	40 хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття	15 хв.

Матеріальне забезпечення: слайди, таблиці, фотографії, діапроектор, фантоми, відбиткові матеріали.

Програмні вимоги:

1. Правила припасовки індивідуальних ложок в порожнині рота.
2. Функціональні проби Гербста для в/щ.
3. Функціональні проби Гербста для н/щ.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44
7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.
8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.
2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для викладачів до практичного заняття № 7.**

Тема: Визначення центрального співвідношення щелеп при дефектах зубних рядів IV групи. Можливі помилки у визначенні центрального співвідношення щелеп, причини, ознаки, наслідки. Виправлення їх при перевірці конструкції протеза. Прийом хворих.

Мета: Навчити студентів на одному з клінічних етапів провести правильну перевірку конструкції повного знімного протезу.

Учбові цілі заняття:

знати:

- межі протеза на в/щ та н/щ;
- постановка зубів за Васильєвим.

вміти:

- правильно в клініці ортопедичної стоматології перевірити постановку зубів у повному знімному протезі.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Дисципліни	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни Анатомія щелепно-лицевої системи	Анатомія органів щелепно-лицевої ділянки, будову зубів, зубних рядів, пропорції обличчя.	Провести обстеження ортопедичного хворого з повною втратою зубів.
Внутріпредметна інтеграція Пропедевтика ортопедичної стоматології	Оклюзія, артикуляція, методи визначення центрального співвідношення щелеп.	Перевірити на моделях і в порожнині рота воскові бази з штучними зубами і проаналізувати лікарські та технічні помилки при визначенні центрального співвідношення щелеп (якщо такі є).

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання	5 хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	40 хв.
3.	Студенти під керівництвом викладача проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички	20 хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття	15 хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, стоматологічне крісло, воскові конструкції повних знімних протезів, гіпсові моделі.

Програмні вимоги:

1. Навчити студентів правильно перевірити постановку зубів та воскову репродукцію повного знімного протезу і якщо є помилки до цього етапу то як їх виправляти.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44
7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.
8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.
2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для викладачів до практичного заняття № 8.

Тема: Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Фактори оклюзії.

Мета: Ознайомити студентів з основними положеннями законів артикуляції і можливості їх застосування при конструюванні повних знімних протезів.

Учбові цілі заняття:

знати:

- біомеханіку нижньої щелепи;
- поза та внутрішньоротовий запис рухів нижньої щелепи;
- основні положення теорії балансування;
- основні положення сферичної теорії артикуляції;
- етапи визначення центральної оклюзії.

вміти:

- проводити різні методи реєстрації рухів н/щ;
- відновити рухи н/щ в (артикуляторі)

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Дисципліни	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни Анатомія зубощелепової системи	М'язеву систему яка забезпечує рухи нижньої щелепи. Будову скронево-нижньощелепового суглобу	Провести обстеження ротової порожнини при беззубих щелепах.
Внутріпредметна інтеграція Пропедевтика ортопедичної стоматології	Будову апаратів, які відтворюють рухи нижньої щелепи	-проводити реєстрацію рухів нижньої щелепи; - на апаратах відтворити вертикальні, сагітальні та трансверзальні рухи н/щ.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання	5 хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	20 хв.
3.	Студенти під керівництвом викладача проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички	40 хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття	15 хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, стоматологічна установка, інструментарій.

Програмні вимоги:

1. Біомеханіка нижньої щелепи.
2. Закони артикуляції Бонвіля, Ганау.
3. Поза - та внутрішньоротовий запис рухів нижньої щелепи.
4. Артикуляційна п'ятірка Ганау.
5. Основні положення теорії балансування.
6. Основні положення сферичної теорії артикуляції
7. Апарати, відтворюючі рухи нижньої щелепи.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44
7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. – №6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для викладачів до практичного заняття № 9.**

Тема: Теорії артикуляції, основні положення. Принципи роботи з артикулятором при протезуванні пацієнтів з повною відсутністю зубів.

Мета: Ознайомити студентів з законами артикуляції Бонвіля і Ганау із сучасними поглядами на оклюзійні співвідношення штучних зубів.

Учбові цілі заняття:

знати:

- теоретичні аспекти проблеми артикуляції;
- суть суглобової теорії;
- закони артикуляції Бонвіля;
- закони артикуляції Ганау;
- поняття при індивідуальну оклюзійну криву.

вміти:

- використати на практиці закони Бонвіля і Ганау;
- користуватися артикулятором.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Дисципліни	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни Анатомія щелепно-лицевої системи.	Анатомічні орієнтири які використовує лікар при формуванні протетичної площини.	Превести обстеження органів щелепно-лицевої системи.
Внутріпредметна інтеграція Пропедевтика ортопедичної стоматології	Окклюзія, артикуляція, види оклюзії, біомеханіку нижньої щелепи.	Відтворити в артикуляторі рухи нижньої щелепи після постановки штучних зубів у восковому базисі протеза.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання	5 хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	20 хв.
3.	Студенти під керівництвом викладача проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички	40 хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття	15 хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, артикулятори, оклюдатори.

Програмні вимоги:

1. Закони артикуляції Бонвіля.
2. Закони артикуляції Ганау.
3. Сучасні погляди на оклюзійні співвідношення штучних зубів.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44
7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.
8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.
2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

для викладачів до практичного заняття № 10.

Тема: Методи постановки зубів по склу (за Васильєвим), за сферичною поверхнею та інші.

Мета: Навчити студентів правильної постановки штучних зубів в повному знімному протезі за Васильєвим, за сферичною поверхнею та інші.

Учбові цілі заняття:

знати:

- поняття артикуляція;
- закони артикуляції.
- види штучних зубів;
- види апаратів, що відтворюють рухи н/щ.

вміти:

- провести правильну постановку штучних зубів за Васильєвим.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Дисципліни	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни Анатомія зубощелепової системи	Будову зубних рядів, анатомічну будову зубів, анатомічні орієнтири щелепно – лицевої ділянки.	Провести обстеження зубощелепової системи
Внутріпредметна інтеграція Пропедевтика ортопедичної стоматології Зубопротезна техніка	Окклюзія, артикуляція, біомеханіка нижньої щелепи. Методи постановки штучних зубів у повному знімному протезі	Виконати постановку штучних зубів за Васильєвим.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання	5 хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	40 хв.
3.	Студенти під керівництвом викладача проводять самостійний прийом пацієнтів, під керівництвом проводять постановку штучних зубів, засвоюють практичні навички	20 хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття	15 хв.

Матеріальна забезпечення: таблиці, фантоми, муляжі, моделі, артикулятори, штучні зуби, скло, зуботехнічні інструменти, спиртівка.

Програмні вимоги:

1. Навчити студентів правильної постановки штучних зубів в повному знімному протезі за Васильєвим.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.

2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534

3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.

4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105

5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація поломок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для викладачів до практичного заняття № 11.**

Тема: Перевірка конструкції повного знімного протезу.

Мета: Навчити студентів на одному з клінічних етапів провести правильну перевірку конструкції повного знімного протезу.

Учбові цілі заняття:

знати:

- межі протеза на в/щ та н/щ;
- постановка зубів за Васильєвим.

вміти:

- правильно в клініці ортопедичної стоматології перевірити постановку зубів у повному знімному протезі.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Дисципліни	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни Анатомія щелепно-лицевої системи	Анатомія органів щелепно-лицевої ділянки, будову зубів, зубних рядів, пропорції обличчя.	Провести обстеження ортопедичного хворого з повною втратою зубів.
Внутріпредметна інтеграція Пропедевтика ортопедичної стоматології	Окклюзія, артикуляція, методи визначення центрального співвідношення щелеп.	Перевірити на моделях і в порожнині рота воскові бази з штучними зубами і проаналізувати лікарські та технічні помилки при визначенні центрального співвідношення щелеп (якщо такі є).

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання	5 хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	40 хв.
3.	Студенти під керівництвом викладача проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички	20 хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття	15 хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, стоматологічне крісло, воскові конструкції повних знімних протезів, гіпсові моделі.

Програмні вимоги:

1. Навчити студентів правильно перевірити постановку зубів та воскову репродукцію повного знімного протезу і якщо є помилки до цього етапу то як їх виправляти.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44
7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.
8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.
2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ

для викладачів до практичного заняття № 12

Тема: Лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів.

Мета: Навчити студентів правильної припасовки повного знімного протезу та корекція його в порожнині рота, навчити як правильно провести реконструкцію та лагодження повного протеза.

Учбові цілі заняття:

знати:

- клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів;
- правила користування протезів;
- матеріали для лагодження повних знімних протезів.

вміти:

- провести останній клінічний етап виготовлення повного знімного протезу;
- провести лагодження повного знімного протеза.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Дисципліни	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни Анатомію щелепно-лицевої системи	Анатомічні утвори ротової порожнини які забезпечують фіксацію протезів. Орієнтири на верхній та нижній щелепах по яких проходить границя протезу.	Перевірити протези поза ротовою порожниною і в ротовій порожнині.
Внутріпредметна інтеграція Пропедевтика ортопедичної стоматології	Окклюзія, артикуляція, біомеханіка нижньої щелепи.	Перевірити фіксацію протезів, змикання зубних рядів в передній, центральній і бокових окклюзіях

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання	5 хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	40 хв.
3.	Студенти під керівництвом викладача проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички	20 хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття	15 хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, повні протези, стоматологічне крісло, інструменти.

Програмні вимоги:

1. Навчити студентів правильної припасовки та фіксації повного знімного протезу в порожнині роті.
2. Навчити правильно провести ремонт протеза.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44
7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.
8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.
2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для викладачів до практичного заняття № 13.

Тема: Фіксація повних знімних протезів . Адаптація до протезів. Обробка повних знімних протезів після полімеризації пластмас. Реконструкція, реставрація, лагодження повних знімних протезів.

Мета: Навчити студентів правильної припасовки повного знімного протезу та корекція його в порожнині рота, навчити як правильно провести реконструкцію та лагодження повного протеза.

Учбові цілі заняття:

знати:

- клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів;
- правила користування протезів;
- матеріали для лагодження повних знімних протезів.

вміти:

- провести останній клінічний етап виготовлення повного знімного протезу;
- провести лагодження повного знімного протеза.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Дисципліни	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни Анатомію щелепно-лицевої системи	Анатомічні утвори ротової порожнини які забезпечують фіксацію протезів. Орієнтири на верхній та нижній щелепах по яких проходить границя протезу.	Перевірити протези поза ротовою порожниною і в ротовій порожнині.
Внутріпредметна інтеграція Пропагандистика ортопедичної стоматології	Оклюзія, артикуляція, біомеханіка нижньої щелепи.	Перевірити фіксацію протезів, змикання зубних рядів в передній, центральній і бокових оклюзіях

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання	5 хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	40 хв.
3.	Студенти під керівництвом викладача проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички	20 хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття	15 хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, муляжі, фантоми, повні протези, стоматологічне крісло, інструменти.

Програмні вимоги:

1. Навчити студентів правильної припасовки та фіксації повного знімного протезу в порожнині рота.
2. Навчити правильно провести ремонт протеза.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.

2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534

3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.

4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105

5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для викладачів до практичного заняття № 14.

Тема: Вплив базисів знімних протезів на тканини протезного ложа і організм. Особливості повторного протезування.

Мета: Навчити студентів методикам діагностики непереносимості до знімних зубних протезів та особливостей повторного протезування хворих знімними протезами.

Учбові цілі заняття:

знати:

- хімічний склад пластмас які використовуються для виготовлення базисів протезів;
- методи діагностики захворювання СОПР;
- які є особливості повторного протезування знімними протезами.

вміти:

- провести діагностику захворювання СОПР.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Забезпечуючі дисципліни		
Терапевтична стоматологія	Захворювання слизової оболонки порожнини рота.	Діагностувати запальні і незапальні захворювання СОПР
Внутріпредметна інтеграція		
Пропедевтика ортопедичної стоматології	Які відбуваються зміни в зубощелеповій системі при довготривалому користуванні протезами.	Використати повний протез як індивідуальну ложку при повторному протезуванні.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання	5хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	20 хв.
3.	Студенти під керівництвом викладача проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички	40 хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття	15 хв.

Матеріальне забезпечення: стоматологічне крісло, таблиці, діапроектор, слайди, стоматологічні інструменти.

Програмні вимоги:

1. Навчити студентів методик діагностики непереносимості до пластмас та показів до повторного протезування знімними протезами.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.

2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534

3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.

4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105

5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація поломок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для викладачів до практичного заняття № 15

Тема: Підсумковий модульний контроль .

Мета: Перевірити у студентів знання та готовність до прийому та лікування пацієнтів з повною втратою зубів.

Учбові цілі заняття:

знати:

- етіологія, патогенез, клініка, лікування повної втрати зубів.

вміти:

- провести лікування хворих з повною втратою зубів;
- правильно визначати діагноз;
- виготовляти індивідуальні ложки;
- проводити проби Гербста;
- визначити центральне співвідношення щелеп;
- проводити правильну постановку зубів на повному знімному протезі;
- проводити припасовку протезів в порожнині рота;
- проводити реконструкцію, лагодження повних знімних протезів;

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ

Дисципліни	Знати	Вміти
Забезпечуючі дисципліни Анатомія зубощелепової системи	Анатомію органів щелепно-лицевої системи; Нижня та верхня щелепа, зубні ряди, зуби, язик, слизова оболонка, жувальні м'язи, СНЦС.	Провести обстеження органів щелепно-лицевої системи.
Фізіологія	Процеси адаптації в організмі людини.	Провести корекцію процесів адаптації до протезу.
Фізика	Закони фізики, які виникають в ротовій порожнині між протезом і протезним ложем.	Правильно припасувати протез на моделі і в порожнині рота.
Внутріпредметна інтеграція Пропедевтика ортопедичної стоматології	Клінічні та додаткові методи обстеження в ортопедичній стоматології,	Провести клінічне обстеження хворого, провести постановку

Зуботехнічне М атеріалознавство З В убопротезна техніка	види діагнозів. Матеріали для виготовлення повних знімних протезів індивідуальних ложок. Лабораторні етапи виготовлення протезів при повній втраті зубів.	діагнозу. Вибрати матеріал для виготовлення різних видів протезів. Провести лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів, їх фіксацію та корекцію, провести лагодження протезу.
---	--	--

Т

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№	Етап	Час
1.	Організаційні питання	5 хв.
2.	Контроль вихідного рівня знань шляхом опитування за темою заняття та розв'язання ситуаційних задач	80 хв.
3.	Студенти під керівництвом викладача проводять самостійний прийом пацієнтів, засвоюють практичні навички	55хв.
4.	Контроль кінцевого рівня знань та аналіз рівня засвоєння практичних навичок. Підведення підсумків заняття, завдання на наступне заняття	20 хв.

Матеріальне забезпечення: таблиці, фантоми, моделі, протези, індивідуальні ложки, стоматологічне крісло, відбиткові матеріали, стоматологічний інструментарій, слайди, проектор.

Програмні вимоги:

1.Перевірити у студентів знання та готовність до прийому та лікування пацієнтів з повною втратою зубів.

Література:

Основна:

1.Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.

2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534

3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.

4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105

5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для студентів 4 курсу
стоматологічного факультету до практичних занять «Повне знімне протезування»

ДВНЗ УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

МЕТОДИЧНА РЕКОМЕНДАЦІЯ
для студентів 4 курсу
стоматологічного факультету до практичних занять «Повне знімне протезування»

Ужгород 2022

УДК:616.314-77(076)
ББК:Р668я73-5
М 54

Методична рекомендація для студентів 4 курсу
стоматологічного факультету до практичних занять «Повне знімне протезування».- Ужгород :
Ужгород : ФОП Ребрик А. І., 2022 -32 с.

Автори методичних рекомендацій:

Локота Є. Ю., Костенко С.Б., Локота Ю.Є., Костенко О. Є.

Рецензенти: д. мед. н., професор кафедри фундаментальних медичних дисциплін та
ортопедичної стоматології Костенко Є.Я.
к. мед н., доцент кафедри дитячої стоматології Мельник В. С.

Затверджено вченою Радою стоматологічного факультету протокол №1 від 29.08. 2022 р.

**Методичні рекомендації
для студентів до практичного заняття № 1.**

Тема: Контроль початкового рівня знань. Обстеження порожнини рота пацієнта з повною відсутністю зубів .

Мета: Ознайомити студентів з клінічною картиною при повній втраті зубів, розглянути морфологічні та функціональні зміни в щелепно-лицевій ділянці як цілісній системі при повній відсутності зубів. Вияснити етіологію повної втрати зубів, патогенез змін.

Запитання для самоконтролю: Вивчіть необхідний матеріал по темі з лекції та підручника.

Перевірте свої знання за основними питаннями теми:

- Повна втрата зубів, етіологія.
- Клінічна картина беззубого рота, фактори, що її визначають.
- Патогенез змін в щелепно-лицевій системі при повній втраті зубів.
- Стареча прогенія. Клінічна картина, механізм виникнення.
- Втрата фіксованої міжальвеолярної висоти, функціональна перегрузка та погіршення функціонального стану жувальних м'язів.
- Особливості обстеження хворого з повною втратою зубів.
- Атрофія альвеолярних паростків, причини і механізм розвитку, наслідки.
- Зміна зовнішнього вигляду хворого.

Обсяг самостійної роботи:

1. Користуватись таблицями і муляжами, вивчити морфологічні і функціональні зміни в щелепно-лицевій ділянці при повній втраті зубів.
2. Обстежити пацієнта з повною відсутністю зубів.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44
7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. – №6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**Методичні рекомендації
для студентів до практичного заняття № 2.**

Тема: Отримання анатомічних відбитків з беззубої верхньої і нижньої щелеп для виготовлення індивідуальних ложок.

Мета: Ознайомити студентів з особливостями зняття анатомічних відбитків з беззубих щелеп при різних клінічних ситуаціях.

Запитання для самоконтролю: Вивчіть необхідний матеріал по темі з лекцій та підручників.

Перевірте свої знання за основними питаннями теми:

- Анатомічні утворення, що мають значення для протезування.
- Визначення поняття «відбиток».
- Класифікація відбитків.
- Характеристика анатомічного відбитка, стандартні анатомічні ложки для отримання анатомічного відбитка.
- Класифікація відбиткових матеріалів.
- Класифікація типів слизової оболонки протезного ложа (за Суппле).
- Зони податливості слизової оболонки (за Люндом).
- Больова чутливість слизової оболонки.
- Етапи зняття анатомічних відбитків з беззубих щелеп.

Обсяг самостійної роботи:

1. Підібрати матеріал та стандартну ложку для зняття анатомічного відбитка.
2. Зняти анатомічний відбиток у тематичного пацієнта.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.

2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534

3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.

4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105

5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. – №6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**Методичні рекомендації
для студентів до практичного заняття № 3.**

Тема: Виготовлення індивідуальних ложок на верхню та нижню щелепи .

Мета: Ознайомити студентів з поняттям індивідуальної ложки, її призначення. Розглянути методики виготовлення індивідуальних ложок.

Запитання для самоконтролю: Вивчіть необхідний матеріал по темі з лекції та підручника. Перевірте свої знання за основними питаннями теми:

- Індивідуальні ложки, призначення.
- Межі індивідуальної ложки на в/щ та н/щ.
- Матеріали для виготовлення індивідуальних ложок.
- Методики виготовлення індивідуальних ложок.
- Виготовлення індивідуальної ложки безпосередньо при хворому.
- Виготовлення індивідуальних ложок лабораторним шляхом із самотвердіючої пластмаси та із пластмаси гарячої полімеризації.
- Виготовлення індивідуальних ложок шляхом штампування з металу чи оргскла (по методу Вареса).
- Виготовлення індивідуальних ложок із стандартних пластмасових заготовок і по методиці ЦІТО.

Обсяг самостійної роботи:

1. Користуючись моделями та таблицями, визначити межі індивідуальних ложок на в/щ та н/щ.
2. Виготовити індивідуальну ложку відомими доступними методами.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.

2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534

3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.

4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105

5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. – №6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**Методичні рекомендації
для студентів до практичного заняття № 4.**

Тема: Отримання анатомічних відбитків з беззубої верхньої і нижньої щелеп для виготовлення індивідуальних ложок. Анатомічне обґрунтування побудови меж повних знімних протезів.

Мета: Ознайомити студентів з особливостями зняття анатомічних відбитків з беззубих щелеп при різних клінічних ситуаціях.

Запитання для самоконтролю: Вивчіть необхідний матеріал по темі з лекцій та підручників.

Перевірте свої знання за основними питаннями теми:

-Анатомічні утворення, що мають значення для протезування.

-Визначення поняття «відбиток».

-Класифікація відбитків.

-Характеристика анатомічного відбитка, стандартні анатомічні ложки для отримання анатомічного відбитка.

-Класифікація відбиткових матеріалів.

-Класифікація типів слизової оболонки протезного ложа (за Суппле).

-Зони податливості слизової оболонки (за Люндом).

-Больова чутливість слизової оболонки.

-Етапи зняття анатомічних відбитків з беззубих щелеп.

Обсяг самостійної роботи:

1. Підібрати матеріал та стандартну ложку для зняття анатомічного відбитка.
2. Зняти анатомічний відбиток у тематичного пацієнта.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.

2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534

3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.

4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105

5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. – №6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**Методичні рекомендації
для студентів до практичного заняття № 5.**

Тема: Індивідуальні ложки. Методи їх виготовлення. Припасування жорстких індивідуальних ложок.

Мета: Ознайомити студентів з поняттям індивідуальної ложки, її призначення. Розглянути методики виготовлення індивідуальних ложок.

Запитання для самоконтролю: Вивчіть необхідний матеріал по темі з лекції та підручника. Перевірте свої знання за основними питаннями теми:

- Індивідуальні ложки, призначення.
- Границі індивідуальної ложки на в/щ та н/щ.
- Матеріали для виготовлення індивідуальних ложок.
- Методики виготовлення індивідуальних ложок.
- Виготовлення індивідуальної ложки безпосередньо при хворому.
- Виготовлення індивідуальних ложок лабораторним шляхом із самотвердіючої пластмаси та із пластмаси гарячої полімеризації.
- Виготовлення індивідуальних ложок шляхом штампування з металу чи оргскла (по методу Вареса).
- Виготовлення індивідуальних ложок із стандартних пластмасових заготовок і по методиці ЦІТО.

Обсяг самостійної роботи:

1. Користуючись моделями та таблицями, визначити межі індивідуальних ложок на в/щ та н/щ.
2. Виготовити індивідуальну ложку відомими доступними методами.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**Методичні рекомендації
для студентів до практичного заняття № 6.**

Тема: Отримання функціональних відбитків верхньої та нижньої беззубих щелеп. Правила припасовки індивідуальної ложки в порожнині рота. Функціональні проби Гербста, які застосовуються під час припасовки індивідуальної ложки.

Мета: Ознайомити студентів з правилами припасовки індивідуальної ложки в порожнині рота. Вивчити функціональні проби Гербста для в/щ та н/щ, що застосовуються під час припасовки індивідуальної ложки.

Запитання для самоконтролю: Вивчіть необхідний матеріал по темі з лекції та підручника. Перевірте свої знання за основними питаннями теми:

- Межі індивідуальної ложки на в/щ.
- Припасовка індивідуальної ложки на в/щ.
- Функціональні проби Гербста, суть.
- Проби Гербста для в/щ, ділянки корекції відбиткової ложки.
- Межі індивідуальної ложки на н/щ.
- Припасовка індивідуальної ложки на н\щ.
- Проби Гербста на н/щ, ділянки корекції відбиткової ложки.

Обсяг самостійної роботи:

1. Користуючись моделями, таблицями, намалювати зони корекції індивідуальної ложки на в/щ та н/щ.
2. Припасувати індивідуальну ложку в порожнині рота хворого.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44
7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація поломок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. – №6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**Методичні рекомендації
для студентів до практичного заняття № 7.**

ТЕМА: Визначення центрального співвідношення щелеп при дефектах зубних рядів IV групи. Можливі помилки у визначенні центрального співвідношення щелеп, причини, ознаки, наслідки. Виправлення їх при перевірці конструкції протеза. Прийом хворих.

Мета: Необхідність вивчення теми полягає в тому, що перевірка конструкції протезу є одним з основних етапів на якому можна виправити помилки при їх наявності.

Запитання для самоконтролю: Вивчіть необхідний матеріал по темі з лекції та підручника. Перевірте свої знання за основними питаннями теми:

-З яких основних етапів складається перевірка воскової композиції повного знімного пластинкового протезу.

-Вимоги, що пред'являються до моделі і воскового базису протеза?

-Вимоги, що пред'являються до штучних зубів при перевірці воскової композиції знімного протезу?

-Які помилки при визначенні центральної оклюзії можна виявити при перевірці конструкції протезів?

-Можливі технічні помилки на етапі постановки зубів?

-Клінічні виявлення лікарських помилок, пов'язаних з завищенням або заниженням розмірів нижнього відділу обличчя?

-Клінічне виявлення помилок, пов'язаних з деформацією верхнього або нижнього воскового шаблону.

-Клінічне виявлення помилок зв'язаних з неправильною фіксацією н/щ по відношенню до в/щ.

Обсяг самостійної роботи:

1. Провести перевірку воскової конструкції повного знімного пластинкового протезу.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.

2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534

3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.

4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105

5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**Методичні рекомендації
для студентів до практичного заняття № 8.**

Тема: Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Фактори оклюзії.

Мета: Ознайомити студентів з основними положеннями законів артикуляції, сучасними поглядами на оклюзійні співвідношення штучних зубів.

Запитання для самоконтролю: Вивчіть необхідний матеріал по темі з лекції та підручників.

Перевірте свої знання за основними питаннями теми:

-В чому полягає різниця між висотою нижнього відділу обличчя в стані фізіологічного спокою і оклюзійною висотою?

-Будова скронево-нижньощелепового суглобу.

-Біомеханіка рухів нижньої щелепи.

-М'язи, як беруть участь в вертикальних рухах н/щ.

-М'язи, які беруть участь у сагітальних рухах н/щ.

-М'язи, які беруть участь у трансверзальних рухах н/щ.

-Теорія балансування (суглобова теорія).

-Апарати відтворюючі рухи нижньої щелепи.

-Що таке лицева дуга і для чого використовується.

- Поняття «артикуляції» та «оклюзії».

Обсяг самостійної роботи:

1. Провести обстеження ротової порожнини при повній втраті зубів.
2. На апаратах відтворити вертикальні, сагітальні і трансверзальні рухи н/щ.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.

2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534

3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.

4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105

5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація поломок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. – №6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**Методичні рекомендації
для студентів до практичного заняття № 9.**

Тема: Теорії артикуляції , основні положення. Принципи роботи з артикулятором при протезуванні пацієнтів з повною відсутністю зубів.

Мета: Ознайомити студентів з законами артикуляції Бонвіля та Ганау, із сучасними поглядами на оклюзійні співвідношення штучних зубів.

Запитання для самоконтролю: Вивчіть необхідний матеріал по темі з лекції та підручника.

Перевірте свої знання за основними питаннями теми:

- Теоретичні аспекти проблеми артикуляції.
- Основна суть суглобової теорії.
- Закони артикуляції Бонвіля.
- Недоліки законів артикуляції Бонвіля.
- Артикуляційна п'ятірка Ганау.
- Будова та функція артикуляторів.
- Поняття про індивідуальну оклюзійну криву.

Обсяг самостійної роботи:

1. Вміти користуватися артикуляторами при створенні оклюзійних співвідношень між штучними зубами.
2. Вміти застосовувати на практиці закони артикуляції.

Література:

Основна:

1.Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.

2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534

3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.

4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105

5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. – №6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**Методичні рекомендації
для студентів до практичного заняття № 10.**

Тема: Методи постановки зубів по склу (за Васильєвим), за сферичною поверхнею та інші.

Мета: Необхідність вивчення даної теми полягає у правильності постановки штучних зубів для кращої стабілізації протезів.

Запитання для самоконтролю: Вивчіть необхідний матеріал по темі з лекції та підручника. Перевірте свої знання за основними питаннями теми:

- Біомеханіка нижньої щелеп.
- Зуби і зубні ряди в/щ і н/щ, форми зубних дуг.
- Види оклюзійних кривих зубних рядів.
- Вимоги до оклюзійних валиків і воскових шаблонів.
- Методика виготовлення воскових шаблонів з оклюзійними валиками.
- Техніка загіпсування моделей в оклюдаторі.
- Методика вимірювання кутів міальвеолярних співвідношень.
- Підбір штучних зубів до постановки.
- Фактори, що забезпечують стійкість зубних рядів.
- Види апаратів, що відтворюють рухи н/щ.
- Анатомічна постановка зубів по М.Є.Васильєву.
- Постановка зубів за сферичною поверхнею.

Обсяг самостійної роботи:

1. Вміти провести правильну постановку штучних зубів на восковому базисі повного знімного пластинкового протезу за Васильєвим, та сферичною поверхнею.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44
7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. – №6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**Методичні рекомендації
для студентів до практичного заняття № 11**

ТЕМА: Перевірка конструкції повного знімного протезу.

Мета: Необхідність вивчення теми полягає в тому, що перевірка конструкції протезу є одним з основних етапів на якому можна виправити помилки при їх наявності.

Запитання для самоконтролю: Вивчіть необхідний матеріал по темі з лекції та підручника. Перевірте свої знання за основними питаннями теми:

- З яких основних етапів складається перевірка воскової композиції повного знімного пластинкового протезу.
- Вимоги, що пред'являються до моделі і воскового базису протеза?
- Вимоги, що пред'являються до штучних зубів при перевірці воскової композиції знімного протезу?
- Які помилки при визначенні центральної оклюзії можна виявити при перевірці конструкції протезів?
- Можливі технічні помилки на етапі постановки зубів?
- Клінічні виявлення лікарських помилок, пов'язаних з завищенням або заниженням розмірів нижнього відділу обличчя?
- Клінічне виявлення помилок, пов'язаних з деформацією верхнього або нижнього воскового шаблону.
- Клінічне виявлення помилок зв'язаних з неправильною фіксацією н/щ по відношенню до в/щ.

Обсяг самостійної роботи:

1. Провести перевірку воскової конструкції повного знімного пластинкового протезу.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**Методичні рекомендації
для студентів до практичного заняття № 12**

Тема: Лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів.

Мета: Необхідність вивчення даної теми полягає в правильності припасування та накладання повних знімних протезів від чого залежатиме користування ними.

Запитання для самоконтролю: Вивчіть необхідний матеріал по темі з лекції та підручника.

Перевірте свої знання за основними питаннями теми:

- Способи фіксації повних знімних пластинкових протезів.
- Функціональні проби Гербста на в/щ і н/щ.
- Етапи припасовки і накладання.
- Якими методами уточнюються межі повного пластинкового протезу при повній відсутності зубів.
- Як вимірюються оклюзійні взаємовідносини?
- Правила користування знімними пластинковими протезами.
- Етапи корекції знімних пластинкових протезів в процесі користування ними.
- Правила лагодження протезів.

Обсяг самостійної роботи:

1. Вміти правильно припасувати та накласти повний знімний протез в порожнині рота хворого з повною адентією.
2. Вміти провести ремонт протезів.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.

2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534

3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.

4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105

5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація поломок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. – №6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

Методичні рекомендації для студентів до практичного заняття № 13.

Тема: Фіксація повних знімних протезів . Адаптація до протезів. Обробка повних знімних протезів після полімеризації пластмас. Реконструкція, реставрація, лагодження повних знімних протезів.

Мета: Необхідність вивчення даної теми полягає в правильності припасування та накладання повних знімних протезів від чого залежатиме користування ними.

Запитання для самоконтролю: Вивчіть необхідний матеріал по темі з лекції та підручника.

Перевірте свої знання за основними питаннями теми:

-Способи фіксації повних знімних пластинкових протезів.

-Функціональні проби Гербста на в/щ і н/щ.

-Етапи припасовки і накладання.

-Якими методами уточнюються границі повного пластинкового протезу при повній відсутності зубів.

-Як вимірюються оклюзійні взаємовідносини?

-Правила користування знімними пластинковими протезами.

-Етапи корекції знімних пластинкових протезів в процесі користування ними.

-Правила лагодження протезів.

Обсяг самостійної роботи:

1. Вміти правильно припасувати та накласти повний знімний протез в порожнині рота хворого з повною адентією.
2. Вміти провести ремонт протезів.

Література:

Основна:

1.Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.

2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534

3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.

4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105

5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20

6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. – №6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**Методичні рекомендації
для студентів до практичного заняття № 14.**

Тема: Вплив базисів знімних протезів на тканини протезного ложа і організм. Особливості повторного протезування.

Мета: Необхідність вивчення даної теми полягає у знанні впливу повних знімних протезів на тканини протезного ложа та поля, та знання особливостей повторного протезування хворих знімними протезами.

Запитання для самоконтролю: Вивчіть необхідний матеріал по темі з лекції та підручника.

Перевірте свої знання за основними питаннями теми:

- Протезні стоматити, їх класифікація.
- Травматичні стоматити, етіологія, клініка.
- Токсикоалергічні стоматити, етіологія, клініка.
- Що таке вільний мономер та залишковий мономер.
- Режим полімеризації пластмаси.
- Методи формовки пластмас.
- Клінічні методи діагностики непереносимості протезів.
- Методи визначення залишкового мономера в протезах.
- Вклад співробітників кафедри в наукові розробки ортопедичного лікування повними знімними пластинковими протезами.

Обсяг самостійної роботи:

1. Вміти діагностувати непереносимість до знімних зубних протезів та знати особливості при повторному протезуванні знімними протезами.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.

**Методичні рекомендації
для студентів до практичного заняття № 15.**

Тема: Підсумковий модульний контроль.

Мета: Перевірити свої знання та готовність до прийому та лікування пацієнтів з повною втратою зубів.

Запитання для самоконтролю: Вивчіть необхідний матеріал по темі з лекцій та підручників.

Перевірте свої знання за основними питаннями теми:

- Клініка, етіологія, патогенез повної втрати зубів.
- Класифікація беззубих щелеп.
- Класифікація рухомості та податливості слизової оболонки порожнини рота.
- Методи фіксації протезів на щелепах.
- Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних пластинкових протезів.
- Індивідуальні ложки. Методики їх виготовлення.
- Функціональні відбитки, функціональні проби Гербста.
- Визначення та фіксація центрального співвідношення щелеп.
- Закони артикуляції Бонвіля і Ганау.
- Постановка зубів за Васильєвим, за сферичною поверхнею.
- Перевірка воскової репродукції повного знімного протезу.
- Заміна воску на пластмасу. Методи формовки пластмаси. Способи загіпсовки в кювету.
- Обробка протезів та припасування їх.
- Адаптація до протезів. Правила користування. Правила корекції.
- Вплив знімних протезів на тканини протезного ложа і поля.

Обсяг самостійної роботи:

1. Знати та вміти надавати допомогу в ортопедичному лікуванні хворих з повною втратою зубів.

Література:

Основна:

1. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Радчук В.Б. Протезування при повній втраті зубів, Тернопіль-Ужгород „Терно-граф”-2017 с. 215.
2. Рожко М. М., Неспрядько В.П., Палійчук І.В., Дмитришин Т.М., Лабунець В.А., Парасюк Г.З., Вербовська Р.І., Штурмак В.М. Ортопедична стоматологія «Медицина» 2020 с.455- 534
3. Голік В.П. Янішен І.В. Доля А.В. Об'ємне моделювання меж ложки – базису термопластичним відбитковим матеріалом «Ортокор- СТ» при виготовленні повних знімних пластинкових протезів Харків: ХНМУ, 2017. - 163 с.
4. А. Є. Крижановський. Результати клінічної апробації повного знімного протеза з тришаровим базисом за даними лазерної доплерівської флоуметрії «Клінічна стоматологія» 2015. № 1 с.105
5. Нідзельський М.Я., Давиденко Г.М., Різник Б.М. Навчальний план та програма тематичного циклу „Сучасні технології в ортопедичному лікуванні знімними пластинковими протезами ” для лікарів-стоматологів за фахом “ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”, Полтава 2019 . с. 20
6. Нідзельський М.Я., Чикор В.П., Цветкова Н.В. ФОНЕТИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ЗНІМНОМУ СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ПРОТЕЗУВАННІ Український стоматологічний альманах. 2019. № 2 с.44

7. Нідзельський М.Я., Дудченко М.О., Цветкова Н.В., Соколовська В.М Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами 1-4 научно-практичний журнал. – 2017.– С. 169-173.

8. Писаренко О.А., Цветкова, Н.В Кузнецов В.В. Локалізація полумок базисів повних знімних протезів верхньої щелепи і кількість лагоджень. // Стоматологічна наука и практика. – 2016. –№6(11). – С. 19-23

Додаткова:

1. Скубій І. В. Особливості фіксації повних знімних пластинкових протезів на нижній щелепі із застосуванням самарій-кобальтових магнітів з опорою на внутрішньокісткових імплантатах : Дис..канд.мед.наук 14.01.22 / Укр. мед. стомат. академія. – Полтава – 2019 – 204 с.

2. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології: навчальний посібник / М.Я.Нідзельський, В.П. Чикор. – 2016. – 104 с.